

DRIEMASTER

Gaan Democraten en Liberalen dezelfde weg?

Aangezien het toch belangrijk mag worden geacht welke stembusakkoorden voor de komende Tweedekamerverkiezingen het meest reëel zijn zullen hieronder het concept-verkiezingsprogramma van de V.V.D. en de vijfde herziene druk van het programma van D'66, daterend van januari 1970, op een aantal uiteenlopende punten met elkaar worden vergeleken. Dat in dit artikel alleen **deze** twee naast elkaar worden gelegd heeft als reden dat de uitkomst van deze vergelijking van grote betekenis kan zijn voor het antwoord op de brandende vraag of straks waarschijnlijk een regeringsmeerderheid kan worden gevormd. Wie de politieke krachtsverhoudingen in ons land kent en de door de partijen over en weer uitgesproken afwijzingen ten opzichte van elkaar zal dit zonder meer beamen.

De hieronder getrokken vergelijkingen zijn zo zakiijk mogelijk weergegeven en zoveel mogelijk naar de letter van de programma's.

Laten we bij het **onderwijs**, de basis van een zeer groot deel van onze vooruitgang, beginnen. Bij de V.V.D. is dan te lezen: „Alle betrokkenen bij het wetenschappelijk onderwijs moeten de nieuwe vormen van vertegenwoordigende democratie, van medebeslissingsrecht en openbaarheid een eerlijke kans geven hun effectiviteit en bruikbaarheid op de proef te stellen". D'66 zegt over het zelfde onderwerp: „Gedacht moet worden aan grotere delegatie van bevoegdheden aan facultei-

31 OKTOBER
en
1 NOVEMBER
J. O. V. D. - CONGRES
in LUNTEREN

ten, subfaculteiten en afdelingen en het instellen van een hiërarchie onder hoogleraren met eventuele afschaffing van de rang van lector". Voorts wenst D'66 meer openheid bij hoogleraarsbenoemingen. Vooral ook het volgende is interessant:

„De wetenschappelijke staf dient medezeggenschap te hebben bij het opstellen van leer- en werkprogramma's terwijl ook de **studenten daarbij moeten worden gehoord**". Dit laatste lijkt niet veel op het door linksradicale studenten voorgestane systeem van one-man one-vote. Overigens kenmerkt deze D'66-paragraaf zich ook sterk door de grote nadruk die gelegd wordt op effectiviteit en efficiency van het hoger onderwijs.

Ten aanzien van het hoger onderwijs zullen V.V.D. en D'66 elkaar dus wel zonder al te veel moeite weten te vinden.

De **woningbouw**, tegenwoordig ook nogal in het brandpunt van de belangstelling staande, zal evenmin tot grote controversen hoeven te leiden. Beide partijen wensen, naast natuurlijk een vergroting van het bouwcontingent, een voortgaande liberalisering, grotere doorstroming, invoering van individuele huursubsidies, bevordering van bouwresearch en het inschakelen van de particuliere kapitaalmarkt.

Een derde belangrijk programmaonderdeel betreft de **fiscale politiek**. Welnu, beide partijen willen een vermindering van de progressie in de inkomstenbelasting voor met name de middengroepen (D'66 wil daarentegen de hogere inkomensgroepen zwaarder met progressie belasten door het maximale tarief verder te laten doorlopen). en een periodieke belastingcorrectie op het inflatie-effect. Daarnaast zijn er enige verschillen waarvan de voornaamste is dat D'66 een aanzienlijke

**N.V. Aannemersbedrijf
v/h J. STAM**

**Kortenaerstraat 3
ZWIJNDRECHT
Tel. 01850-5839**

WONINGBOUW

DRIEMASTER

22e jaargang, no. 5, 31 augustus 1970.

Maandblad van de onafhankelijke Liberale Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD).

HOOFDREDACTEUR: Jan H. Ekkers, LEDEN VAN DE REDACTIE: mejuffrouw A. Gijsberts, drs. J. H. Lambers.
REDACTIE-ADRES: De Genestetlaan 2a, Zeist, telefoon 03404 - 10165. KOPIJ JOVD-JOURNAAL: Van Nijenro-
destraat 105, Den Haag, telefoon 070 - 244787. ADMINISTRATIE-ADRES: Helperzoom 349, Groningen.

ABONNEMENTSPRIJS: Minimaal f 7,50 per jaar; voor leden gratis. ADVERTENTIE-TARIEVEN worden gaarne verstrekt door
de administrateur. BETALINGEN van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277760 t.n.v. Stichting
„De Driemaster” te Den Haag.

ALGEMEEN SECRETARIAAT van de JOVD: De Genestetlaan 2A, Zeist, tel. 03404-10165. ALGEMEEN PENNING-
MEESTER van de JOVD: girorekening 953500, Den Haag.

verhoging van de successiebelasting wil, zij het dan dat daartegenover een algemene vrijstelling van f 110.000 per verkrijger moet worden ingevoerd.

Verdere overeenkomsten betreffen het **omroepbestel** die V.V.D. en D'66 in de zelfde richting willen wijzigen, onder andere door de totstandkoming van een soort B.B.C. en de **P.B.O.**, welke zowel D'66 als de V.V.D. tegen de zin van de confessionelen willen democratiseren. (vnl. t.a.v. de beslissing over oprichting en opheffing van P.B.O.-organen.)

Ten slotte kunnen dan nog genoemd worden de gemeenschappelijke houding ten opzichte van de **ziekenfondsen-** en de **sociale voorzieningen**. Wat het eerste betreft, D'66 wil de verzuiling hiervan doorbreken. De V.V.D. roept om concentratie hetgeen in feite alleen iets diplomatieker geformuleerd is. Ten aanzien van sommige sociale voorzieningen willen beide partijen een beperkt eigen risico invoeren. Wat de **kinderbijslag** aangaat, D'66 wil hier de progressie uit halen, de V.V.D. wil tot een geleidelijke vermindering overgaan.

Om nog een laatste punt te noemen, de **echtscheiding**. Beiden willen deze ook mogelijk doen maken op eenzijdig verzoek.

Natuurlijk zijn er ook verschillen tussen de twee programma's. Het blijkt daarbij echter geen wet van Meden en Perzen dat D'66 op alle fronten de progressieve Hans uithangt. Zo komt men b.v. de V.V.D.-wens tot **legalisering van abortus** nog niet bij D'66 tegen evenmin als het verzoek om een **wetenschappelijk onderzoek naar de schadelijkheid van soft drugs**.

Maar laten we dan nu de grote verschillen op wat bredere terreinen verkennen.

Allereerst betreft het hier natuurlijk de uiteenlopende inzichten op **staatsrechtelijk gebied**.

Hierover is echter reeds zoveel geschreven dat we ons hier zullen beperken tot de opmerking dat D'66 met de meeste van haar inzichten op dit terrein nog steeds een tamelijk geïsoleerde positie in de Nederlandse politiek inneemt.

Anders is het wat dit laatste aangaat gesteld met de D'66 gedachten over de **demokratisering van de onderneming**. Wat betreft de toegedachte bevoegdheden aan de ondernemingsraad of de door D'66 voorgestelde personeelsraad gaat D'66 slechts gradueel verder dan de V.V.D. Zij stelt nl. nergens dat de personeelsraad medezeggenschap over het ondernemingsbeleid moet krijgen toebedeeld. De discrepantie van opvattingen wordt daarentegen essentieel waar de V.V.D. de paritaire vertegenwoordiging van de belangengroepen in de Raad van Commissarissen afwijst, terwijl D'66 de helft van dit lichaam wil doen benoemen door personeel of personeelsvertegenwoordigers.

De motivatie van de V.V.D. voor haar afwijzing hiervan is intussen niet indrukwekkend. Zij stelt nl: „De R.v.C. moet het belang van de onderneming en van alle daarbij betrokkenen dienen”. Blijkbaar gaan de opstellers van dit conceptprogramma nog steeds uit van de inmiddels toch wel achterhaalde gedachte dat alleen de aandeelhouders het belang van „de onderneming en alle daarbij betrokkenen” voor ogen staat. De werkelijkheid van de laatste maanden moet echter toch wel duidelijk gemaakt hebben dat vooral voor vele oudere werknemers, die vaak twintig jaar en langer hun onderneming gediend hebben, er zeer veel aan gelegen is om het bedrijf te doen voortbestaan. En is voortbestaan niet in het belang van de onderneming?

Hoewel volgens o.a. Han Lammers de **defensie** mede de inzet gaat vormen van de verkiezingsstrijd zal deze paragraaf voorlopig met rust wor-

n.v. houthandel
v.h. W. KUNST

EEMSKANAAL Z.Z. 19
GRONINGEN
Telefoon 050 - 35 1 05 *

den gelaten en wel omdat de door financiële tegenwind gedecimeerde kolommen van de Driemaster een verdergaande behandeling van beide programma's uitsluiten. Daarom hier alleen de conclusie dat de verschillen gradueel zijn en zeker geen oorlog tussen D'66 en V.V.D. rechtvaardigen.

Wat betreft het **buitenlandse beleid** zijn de verschillen meer geaccentueerd. Weliswaar is verheugend dat de V.V.D. scherp stelling neemt tegen de regime's in Griekenland en Portugal maar D'66 gaat duidelijk nog een stap verder door te eisen dat deze landen uit de Nato worden gestoten. Zij acht de militaire voordelen van een voortgezet lidmaatschap van beide landen nl. niet opwegen tegen de enorme psychologische verzwakking van het democratische karakter van de Nato en de steun die deze regime's aan dit lidmaatschap ontlenden. Ten overvloede zij hierbij opgemerkt dat D'66 de Nato voorlopig wil handhaven.

Ten slotte de **ontwikkelingshulp**, die bij D'66 tenminste vier maal zoveel aandacht krijgt als bij de V.V.D. Eerstgenoemde wil ook vooral een versoepeling van de handelspolitiek ten opzichte van de derde wereld. De V.V.D. stelt (daarentegen?) dat „om zijn taak voor de ontwikkelingssamenwerking te kunnen blijven vervullen de Nederlandse economie gezond en sterk moet blijven”. Dit doet nogal cryptisch aan. Zou dit laatste nl. niet kunnen impliceren dat men de ontwikkelingslanden met de ene hand (vermoedelijk de linker) geeft wat men ze met de ander via een ongewijzigde handelspolitiek afneemt? Het is immers toch zo dat door een meer soepele handelspolitiek tegenover de arme landen bepaalde structurele veranderingen in het Westeuropese produktiepatroon zullen (moeten) optreden.

Behalve het vermelden van inhoudelijke overeenkomsten en verschillen tussen de beide program-

ma's mogen intussen ook best een **aantal gemeenschappelijke tekortkomingen** worden gesignaleerd. In willekeurige volgorde zullen hier enkele zaken worden genoemd.

Bejaardenzorg. D'66 wijdt slechts twee regels aan de bejaarden nl. „dat deze als gewone mensen moeten worden behandeld”. De toelichting hierop vermeldt dan dat bejaardeninrichtingen meer het karakter van verzorgings- en serviceflats moeten hebben en temidden van andere woonwijken moeten staan. De V.V.D. wil o.a. ten aanzien van dat laatste de inspraak aan de bejaarden geven. D'66 is hier dus paternalistischer dan de V.V.D.! Voor de rest komt ook de V.V.D. niet verder dan de loze opmerking dat „de bejaarden een groep vormen die in onvoldoende mate heeft kunnen profiteren van de toegenomen welvaart”. Omdat de oplossing hiervan gelegen is in de totstandkoming van welvaarts vaste pensioenen, waar de V.V.D. over zwijgt, zal nog even nader op de **oudedagvoorziening** worden ingegaan. Bij beide partijen wordt hierover een nagenoeg volledig stilzwijgen bewaard. De V.V.D. zegt er alleen van dat ze een geleidelijke structurele verhoging van het A.O.W.-pensioen wil en dat ze een waardevast pensioen voor alle werknemers beoogt hetgeen tegelijk een pensioenplicht noodzakelijk maakt. Over het grote probleem van de door de huidige pensioenregelingen ernstig gehandicapte **arbeidsmobiliteit** wordt helemaal niet gerept. En dat in een tijd waarin de structurele aanpassingen in het economische vlak elkaar steeds vlugger opvolgen. In het D'66-programma komt over dit alles overigens helemaal geen noot voor. Zelfs geen voetnoot. Aangenomen mag worden dat dit verband houdt met de lage gemiddelde leeftijd van haar leden. Beide programma's kenmerken zich voorts door een gebrek aan visie ten aanzien van het **regionale beleid**. Het enige dat D'66 hierover en dan nog slechts zijdelings opmerkt is dat een bedrijfs-

Friesch Groningsche Hypotheekbank N.V.

pandbrieven

een veilige belegging met zeer hoog rendement

taksgewijze en regionale structuurpolitiek moet worden gevoerd „waarbij arbeidskrachten en kapitaalgoederen daar worden aangewend waar zij de **grootste bijdrage leveren tot het nationale produkt**”. Als er nou nog welzijn stond. Maar wie het heeft over een toevoeging aan het nationale produkt wil daarmee waarschijnlijk zeggen dat het Deltagebied voorrang bij de investeringen moet genieten. Deze gedachtengang past dan trouwens weer uitstekend bij de sterke gefixeerdheid bij D'66 op economische groei en efficiency, die uit de economische paragrafen spreekt. Zo stelt het programma b.v. ook dat het **ter wille van de economische groei op lange termijn** nodig kan zijn tijdelijk de investeringen boven de consumptie voorrang te geven.

DELTA '66 zoals D'66 ten aanzien van zijn economische beleid dan ook zou kunnen worden genoemd stelt zich dus nogal radicaal op tegen de linksradicalen met hun anti-consumptie en produktiethese's.

Over de **regio's** hult DELTA '66 zich in stilzwijgen. De V.V.D. zegt daarover tenminste nog dat voor de drie noordelijke provincies extra aandacht nodig is en dat het premiebeleid moet worden voortgezet.

Tot slot dan nog de teleurstelling over het feit dat noch V.V.D. noch D'66 het probleem van de **gastarbeiders** aansnijden. Vooral van D'66 die nota bene vier pagina's van haar programma aan ontwikkelingssamenwerking wijdt is dit onbegrijpelijk. Het zou een goede zaak zijn indien de J.O.V.D. zou trachten via overreding een aanvulling van beide programma's met dit punt en de daarvoor genoemde tot stand te brengen.

Conclusie

Op grond van de voorgaande beschouwingen laat een conclusie zich tamelijk gemakkelijk raden. Deze is dat de V.V.D. en D'66 **ten aanzien van de grote lijnen nagenoeg identieke programma's** hebben.

Of dit noodzakelijkerwijs zou moeten leiden tot een stembusakkoord tussen de beide partijen is echter een ander chapter. Zoals in de Driemaster van 20 april reeds min of meer uitvoerig is aangetoond bestaat er vaak een groot verschil tussen woorden op papier en daden. Uit genoemd artikel

werd onder andere duidelijk dat tot voor enkele maanden met name de daden van de huidige Tweedekamerfractie van de V.V.D. weinig hoop deden leven op zo'n stembusakkoord. Met het hoofdbestuur van de J.O.V.D. kan men dan ook van mening zijn dat een tamelijk rigoureuze aflossing van de wacht nodig is. Hopelijk zal het huidige ontwerpprogramma van de V.V.D. voor de 6 à 8 fractieleden om wie het hier gaat echter ook niet meer te pruimen zijn en zullen ze vrijwillig afstand van hun zetels doen. In het andere geval moeten maar een aantal „loswekers met superkracht” in de strijd geworpen worden.

Zou de stoelendans in overeenstemming met de geest van het nieuwe conceptprogramma verlopen dan kan de V.V.D. waarschijnlijk rekenen op een krachtige bondgenoot in haar eisen tegenover de confessionelen ter zake van echtscheiding, abortus (waarschijnlijk), bevolkingspolitiek, omroepbestel en P.B.O., om eens enkele zaken te noemen waartegen de confessionelen gewoonlijk conservatief verzet aantekenen.

Wat D'66 betreft, een **stembusakkoord** mag voor haar psychologisch niet gunstig lijken vanwege de nog steeds conservatieve image van de V.V.D. (dank zij een deel van de V.V.D.-fracties), zij zou echter vrij gemakkelijk realisering van een aantal van haar programmapunten kunnen verkrijgen. Daarvoor is alleen nog nodig dat de A.R.P. die nogal wat bezwaren tegen D'66 schijnt te hebben (vooral bij monde van dhr. Biesheuvel) wat minder hoog van de pseudo-progressieve toren gaat blazen. Trouwens, ook de A.R.P. zal toch moeten inzien dat de combinatie D'66—V.V.D.-Confessionelen straks de enige zal zijn op welke een kabinet kan worden gebouwd. Want het P.A.K. is niet meer dan een lapjesdeken over het intern zo hopeloos verdeelde „alternatief”, dat waarschijnlijk nog zal worden verrijkt met Feddema en de zijnen, die van plan zijn het zoveelste „konstruktieve alternatief” te gaan bieden.

De alternatieve mogelijkheden voor D'66 zijn voorlopig echter interessanter. De eerste is aansluiting bij het P.A.K. Maar zelfs nog afgezien van het veto dat P.S.P. en D'66 waarschijnlijk ten opzichte van samenwerking met de ander zullen uitspreken lijkt het, gezien de politieke krachtsverhoudingen, een vrij zinloze zaak. Het tweede alternatief is dat D'66 op eigen houtje in de contramine blijft. Hiermee zal D'66 waarschijnlijk echter haar geloofwaardigheid als een politieke partij met specifieke doelstellingen verliezen, behalve misschien in het geval van een grandioze comeback. Het laatste alternatief is zichzelf opheffen. Een en ander overziende zegt het gezonde boerenverstand je dat het stembusakkoord met de V.V.D. en dus misschien de confessionelen het beste is, of wat negatiever geformuleerd, het minste uit de vier kwaden.

Immers, behalve dat D'66 door de V.V.D. met een aantal eisen direct zal kunnen worden gesteund en omgekeerd bestaat er ook nog zoiets als een onderhandelingsproces. Daarin zou b.v. het nu

**Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf
ROTAMISOL**

**Uitvoerders van warmte-,
koude- en geluidsisolatie**
Kantoor: Verschoorstraat 69-71,
Rotterdam, tel. 010 - 273954
Couperusstraat 48, Ridderkerk,
tel. 01804 - 5503

veel gematigder distriktensysteem, dat D'66 momenteel voor ogen staat, (en waar wij nog eens op terug komen) of de gekozen werknemerscommissaris gehonoreerd kunnen worden. D'66 is dan een heel eind met zijn programma en waarvoor maak je anders een programma dan om het gerealiseerd te krijgen?

Maar de wegen der politici verlopen vaak grillig, waarbij emoties nog al eens een soms ongewilde rol spelen.

j. h. lammers

(van redaktiewege zal drs. H. Gruyters om een reactie gevraagd worden)

Voor het eerst sinds enkele maanden ligt er weer een nieuwe „Driemaster” voor U.

In het verleden is het meer gebeurd dat de „Driemaster” enige tijd niet verscheen.

Om dit nu in de toekomst zoveel mogelijk tegen te gaan is het stichtingsbestuur de structuur van de „Driemaster” aan het bezien.

Op ons eerstvolgend congres in Lunteren zal hiervan mededeling worden gedaan, terwijl er tevens een nieuwe redactie zal worden benoemd.

Jan H. Ekkers

SMIT

Kinderdijk

Scheepsbouw sinds 1687

Smit Kinderdijk behoort tot de Productgroep Bagger van de IHC Holland

Van de penningmeesteresse

Tijdens het zomercongres in Dalfsen heeft de vergadering het voorstel van het Hoofdbestuur om de contributie centraal te gaan innen, aangenomen. Dit houdt in, dat elk lid rechtstreeks de afdracht aan het Hoofdbestuur betaald d.m.v. een accept girokaart. Het H.B. betaalt dan weer aan de afdelingen. Het resultaat hiervan zal zijn, dat wij een beter overzicht hebben van de werkelijk betaald hebbende leden. Leden, die nu niet betalen, worden afgevoerd als lid en ontvangen geen Driemaster meer.

Om dit systeem zo goed mogelijk te laten verlopen, is het noodzakelijk dat ik van de penningmeesters een lijst krijg met de leden. Ook de nieuwe leden moeten direkt aan mij worden doorgegeven. In verband met het terugstorten van de afdrachten is het

ook van belang dat ik in het bezit kom van het nummer van bank- of girorekening van alle afdelingen.

Ik doe een dringend beroep op de afdelingen mij dit vóór 15 september te laten weten.

Daar op het congres in Dalfsen ook is gesproken over differentiatie in de hoogte van de contributie, zou ik tevens graag willen vernemen tot welke groep Uw afdelingen zal behoren.

U kunt kiezen uit de volgende groepen:

groep I : contributie f 17,50

groep II : contributie f 20,—

groep III : contributie f 22,50

Het landelijk lidmaatschap bedraagt met ingang van het nieuwe verenigingsjaar f 15,—.

Betty Verdegem,
penningmeesteresse.

„Democratie voor Spanje

Terwijl vele duizenden Nederlanders feestelijk vakantie vierden aan de Spaanse kusten, zuchtten in dat land evenzo velen onder de nog steeds heersende fascistische dictatuur van generaal Franco. Spanje: sinds vele tientallen jaren één van de zwakke, zo

niet rotte, plekken van Europa. Het wettige Republikeinse bewind van sociaal-democraten, communisten en liberalen werd er onder de voet gelopen door de militair-fascisten.

Met de steun en de zegen van Hitler en Mussolini. In 1945 zijn de geallieer-

den vergeten ook dat vertrapte stuk Europa nog even te bevrijden. Sindsdien woekeren terreur en onderdrukking er door. Géén persvrijheid, géén vrijheid van vergadering, géén godsdienstvrijheid. De meest elementaire liberale verlangens — in Frankrijk per revolutie reeds eeuwen terug afgedwongen — zijn in Spanje nog steeds niet vervuld.

In Nederland hebben zich in de Vereniging „Democratie voor Spanje” mensen van velerlei pluimage verenigd met het doel de Spaanse zaak in Nederland onder de aandacht te blijven brengen. Als U het als JOVD- (of VVD) afdeling de moeite waard vindt het komende winterseizoen eens een avond aan deze affaire te besteden, neem dan contact met „Democratie voor Spanje” op. Wij zijn U graag van dienst om d.m.v. sprekers, documentatiemateriaal etc. ook de keerzijde van de in de zomer zo zonnig schijnende Spaanse medaille te laten zien.

Vereniging „Democratie voor Spanje”, secretariaat: Bert van Nieuwenhuizen, Dijnsweg 4, Zeist, tel. 03404-10704.

WEDERVERKOPERS VOOR DE DRIEMASTER GEVRAAGD!

De Driemasteradministratie betaalt iedereen die door haar of zijn bemiddeling een abonnee aanbrengt f 2,—, die per girocheque zullen worden overgemaakt zodra het abonnementsgeld is betaald.

Losse nummer prijs, per stuk 0,35 cent met een minimumafname van 10 stuks (franco). Adviesverkoopprijs 0,60 à 0,80 cent. Zeer geschikt voor liberale club, studentenbijeenkomsten etc.!

In concept-kernprogramma

JOVD bepleit afschaffing huidige huwelijkswetgeving

Afschaffing van de bestaande huwelijkswetgeving en vervanging ervan door een liberaal contractrecht, dat voor de betrokken partners onafhankelijkheid en rechtszekerheid garandeert. Dit is één van de opvallende programmapunten uit het concept-kernprogramma zoals dat door het JOVD-Hoofdbestuur t.b.v. het jaarcongres op 31 oktober en 1 november te Lunteren dezer dagen is uitgegeven.

Bij de samenstelling van het ontwerp is het Hoofdbestuur geadviseerd door een viertal leden van de afdeling Amsterdam, welke ter voorbereiding van het kernprogramma een „radikaal-liberaal manifest” hadden opgesteld. In een serie van twee artikelen zal een overzicht van de meest belangrijke onderdelen van het ontwerp worden gegeven. In dit nummer komen het welzijnsbeleid en de buitenlandse politiek aan de orde; in de volgende Driemaster zullen de sociaal-economische vraagstukken behandeld worden.

persoonlijke vrijheid

Het programmapunt betreffende het liberaal contractrecht is opgenomen in een hoofdstuk „persoonlijke vrijheid”, mijns inziens één der meest karakteristieke onderdelen van het ontwerp.

„Alle wettelijke beletselen, die de persoonlijke vrijheid — een begrip dat begrensd wordt door onderlinge verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid — beknotten, dienen weggenomen te worden”, aldus de opstellers. De overheid heeft op dit terrein slechts een dienstverlenende taak en zal zich derhalve t.a.v. vraagstukken op het gebied der zedelijkheid zoveel mogelijk van waarde-oordelen moeten onthouden.

In deze paragraaf wordt — i.t.t. de verkiezingsprogramma's van een aantal partijen — niet meer gesproken

over opheffing van discriminaties van homofiele medeburgers. Immers, met de alinea over het contractrecht geeft de JOVD aan ook aan een homofiele relatie een legislatieve basis te willen geven.

Andere punten uit dit hoofdstuk zijn: afschaffing van de strafartikelen inzake pornografie en overspel, legaliseren van abortus (mits verricht door bevoegde medici), legaliseren van verkoop en gebruik van cannabis-producten (soft drugs) met overheidscontrole t.a.v. de kwaliteit, een wettelijke regeling van het stakingsrecht en een modernisering en liberalisering van het gevangeniswezen in die zin, dat doelmatige bestrijding van de criminaliteit meer een begeleidend dan een bestraffend karakter krijgt.

onderwijs

Uiteraard wordt in het ontwerp op basis van de liberale doelstellingen „een maximale ontplooiing van het individu” en „gelijke kansen voor ieder” veel aandacht besteed aan het onderwijs.

Ter bevordering van de externe democratisering van het onderwijs (neutraliseren van milieu-achterstanden) worden een zestal maatregelen voorgesteld waaronder een leerplicht van 4—18 jaar met de mogelijkheid de opleiding vanaf het 2e jaar te doen plaatsvinden in de kinderdagverblijven, verdere verlaging van de leerlingenschaal, extra faciliteiten voor scholen in sociaal zwakkere regio's en wijken en de oprichting van Onderwijskundige Centra voor onderwijs- en leerlingenbegeleiding.

T.a.v. de onderwijsstructuren wordt bij het basisonderwijs vervanging van het klassikale systeem door een blokkenstelsel bepleit, bij het secundaire on-

derwijs afschaffing van verschillende onderwijstypen zoals HAVO, MAVO etc. en vervanging daarvan door schoolgemeenschappen waarbinnen variatie en differentiatie in „eisenpakketten” bestaat, terwijl t.a.v. de herstructurering van het wetenschappelijk onderwijs wordt opgemerkt dat deze dient uit te gaan van de noodzaak van integratie van wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs in één tertiair onderwijssysteem. Ter voorkoming van numerus clausi e.d. en om financiële redenen wordt een verkorting van de studieduur bepleit. In een aparte paragraaf over de werkende jongeren wordt onder meer partieel onderwijs tot 18 jaar *direct* noodzakelijk geacht.

kunst en cultuur

„Kunst en cultuur worden gezien als verworvenheden, niet als processen van verandering”; „het kunstbeleid is in sociale zin beperkt, in artistiek opzicht statisch en bestuurlijk geïsoleerd”. In deze twee zinnen uit de preambule van de paragraaf Kunst en Cultuur wordt een stukje fundamentele kritiek op het huidige beleid verwoord. Als basisgedachte voor het beleid wordt de stimulering van de vrije creativiteit van alle mensen genoemd.

Dit impliceert onder meer: kunstenaars betrekken bij onderwijs, uitbreiding talrijke voorzieningen zoals uitleen centra en wijk- en trefcentra, het ter beschikking stellen van werkruimte etc. etc.

Voorts worden onder meer bepleit: afschaffing filmkeuring en toneelcensuur, stimulering jeugdfestivals en de oprichting van een nationale omroep *werking van de democratie*

T.a.v. de bestuurlijke (her)indeling van ons land worden twee alternatieven geschetst, waaruit de ledenvergadering een definitieve keuze zal moeten maken.

- a. een zodanige herindeling, dat drie bestuurslagen worden gevormd: staat, 30—50 gewesten en subgewesten (stadswijken, dorpen). Hierbij dient gestreefd te worden naar de vorming van autonome multi-funktionele leefeenheden,

**IEDERE LIBERAAL
LEEST**

**Inlichtingen: Marnixlaan 91
Utrecht, telefoon 030-440553**

waarvoor een flink stuk besluitvorming gedecentraliseerd moet worden.

- b. Het alternatieve voorstel bepleit een herindeling van de provincies tot ongeveer 5 grote provincies (naar het idee van senator van Riel), drastische inkrimping van het aantal kleine gemeenten en de vorming van wijkraden binnen de grote gemeenten. Uitbreiding van de bevoegdheden van de besturen der vergrote provincies. In deze paragraaf wordt verder gepleit

voor handhaving van de Evenredige Vertegenwoordiging, vorming stembusakkoorden, verlaging kiesgerechtigde leeftijd en meerderjarigheidsgrens tot 18 jaar, afschaffing leeftijdsgrens voor passief kiesrecht en benoeming van de formateur (kandidaat minister-president) door de Koning op voordracht van de Tweede Kamer. De invoering van een kiesdrempel wordt afgewezen.

(slot volgt)

Dick Dees,
Landelijk voorzitter

Van de HB-tafel

Ondanks de komkommertijd op, om en aan de H.B. tafel alle drukte. Allereerst heeft het congres in Dalfsen ervoor gezorgd dat wij niet zonder huiswerk de vakantie in zouden gaan. Al is het weer even geleden, wij zullen u de resultaten van 13 en 14 juni zeker niet onthouden. Uitvoerig is er in werkgroepen en plenaire gediscussieerd over de vernieuwing van het minimumprogramma welk ook een vernieuwing in naam heeft ondergaan. De politieke wensen en gedachten der JOVD zullen nu in een „Kernprogramma” worden gepresenteerd. Naast het concept door het HB ter tafel gebracht was er ook het resultaat van een Amsterdamse werkgroep. Bij de behandeling werd het HB concept gehanteerd maar het Amsterdamse nauwlettend terzijde genomen. Inmiddels is het HB in samenwerking met de Amsterdamse werkgroep bezig met het smeden van de officiële concept tekst, welke op het najaarscongres in Lunteren in eindbehandeling wordt genomen, op basis van de in de organisatie heersende gedachten. Alle afdelingen zullen begin september in het bezit zijn van dit werkstuk en alle geïnteresseerden kunnen het door overmaking van f 1,— op giro 953500 t.n.v. Alg. Penn. met vermelding „Kernprogramma” thuis ontvangen.

Na een diepe en uitgebreide discussie waarin de liberale geesten weleens ver uitéénliepen, wat het voor de Rijvdelse commissie bepaald niet gemakkelijk maakte, is niet zonder ammen-dementen de Resolutie Mens en Samenleving daar de ALV aangenomen. Wij danken de commissieleden voor het vele werk hiervoor verricht.

Een congres zonder motie's is geen congres en moties waren er.

Er werd bij de regering op aangedrongen besprekingen te openen over de ontwikkeling van het Noorden des lands waarbij de oprichting van een Noordelijke Ontwikkelings Maatschappij wordt gesuggereerd, in de vorm van een semioverheidsinstelling, met als voornaamste taak het kapitaal ver-

schaffen voor expanderende bedrijven in het Noorden en het oprichten van betere onderwijsvoorzieningen.

Dat de J.O.V.D. veel waarde hecht aan het voortbestaan van Radio Veronica bewijst de motie die minister Klompé aandringt op ratificatie van het verdrag van Straatsburg, teneinde het behoud van deze zender.

Voorts is naar aanleiding van een ingediende motie, welke nogal emotie veroorzaakte, een werkgroep ontstaan die „De Positie van de vrouw” inmiddels ter studie heeft genomen. In het najaar zullen de resultaten in de organisatie gelanceerd worden.

En wat betreft de huishoudelijke zaken, het HB voorstel om met ingang van het seizoen 1970/71 over te gaan tot centrale contributie-inning is met algemene stemmen door de ALV aangevaard, alsook de afdrachtsverhoging van f 8,— naar f 10,—. Nadere bijzonderheden over de uitvoering van dit besluit kunt u lezen in „Van de penningmeesteresse.

Wat u ook al kunt lezen zijn de activiteiten van de Commissie Buitenland. Onze organisatie (HB en leden) zijn actief in de activiteiten van de WFLRY, JEL en de onlangs opgerichte Eurofed. (European federation of liberal and radical youth.)

Ja en waar we dan al weer heel gauw aan toe zijn is het congres op 30 okt.— 1 nov. a.s. wat we zoals u al weet gaan houden in het buitengewoon comfortabele congrescentrum „De Blijde Wereld” in Lunteren.

Mededelingen van de Vice-voorzitter politiek

Door het Hoofdbestuur is ingesteld een Commissie Buitenlandse Politiek, die bestaat uit de volgende leden:

A. Edwards, Joh. Greivestraat 59, Amsterdam

J. Kloos, Rauwenhoffstraat 14B, Rotterdam

H. Bennik, Driemolendrift 1, Groningen,

en onder het voorzitterschap staat van

J. K. Wiebenga, Rapenburg 52, Leiden, vice-voorzitter politiek.

Door de „Cobupo” is een actieprogramma op korte termijn vastgesteld, waarvan de voornaamste punten zijn: het ontwerpen van HB-verklaringen m.b.t. de buitenlandse politiek plus hun eventuele follow-up,

Het comfort wil ik u hier graag even beschrijven. We hebben er de beschikking over verschillende vergaderzalen, een conversatiezaal met ontspanningsmogelijkheden zoals b.v. biljarten, een reuze gezellige bar ontbreekt er ook niet. Voorts kan ieder deelnemer beschikken over een gezellig privé domein met badgelegenheid. Ook de ontspanning buiten behoort tot de mogelijkheden. Er is minigolf etc. Dit alles is gelegen in de Lunterse bossen op een afstand van 10 min. van het station.

Dus eigenlijk geen enkele reden om niet te gaan. Wat betreft de zaken waarvoor we er uiteindelijk komen, we hebben reeds vermeld dat naast alle bij het najaarscongres behorende huishoudelijke zaken de eindbehandeling van het „Kernprogramma” de tijd zal vullen. Voor het zaterdagavondprogramma is een prominente spreker uitgenodigd en zullen we de avond vervolgen met het traditionele feest. En voor diegenen niet in Dalfsen aanwezig, wijzen wij op de daar in te voeren traditie nl. Voetbalwedstrijd op de zondagmorgen tussen HB/Amsterdam— Rest van het Land.

Het exacte programma vindt u uiteraard in het volgende nummer.

Verder wil ik alle secretariaten en besturen er op wijzen dat het van het grootste belang is dat mutaties en ledenlijsten zo gauw mogelijk worden doorgestuurd met ingang van het nieuwe seizoen. Dit is niet alleen in ons belang, maar nog meer in dat van u zelf en uw leden.

Dat een lidmaatschap van de JOVD zijn rendement kan hebben, hebben de verkiezingen van dit jaar bewezen. Vele JOVD-ers en oud-JOVD-ers gaan in september een zetel in de gemeenteraden bezetten. Proficiat!

Een speciale felicitatie richten wij aan het adres van Lammert Hilarides, oud Algemeen Penningmeester JOVD, die inmiddels deel uitmaakt van de Gedeputeerde Staten van Friesland en daarmee de jongste Gedeputeerde is.

Wij wensen allen veel succes toe bij hun werkzaamheden in het belang van de gemeenschap.

A. G.

het maken van programvergelijkingen tussen ons (ontwerp) kernprogram en de politieke programs van buitenlandse liberale jongerenorganisaties, het amenderen van het ontwerp-verkiezingsprogramma van de VVD, afdeling „Nederland in de Wereld”, en het aanvatten van de voorlichting betreffende de buitenlandse politieke issues. Van 4 t/m 8 september wordt in Middelkerke in België het Wereldcongres van de W.F.L.R.Y., de Wereld Federatie van Liberale en Radicale Jongeren, gehouden. Het onderwerp is: „Collective Security and Regional Defense”. Voor adviezen, suggesties en vragen met betrekking tot politieke zaken houd ik mij gaarne aanbevolen, en ben ik bereikbaar op mijn adres, Rapenburg 52 te Leiden, tel. 01710-40138.

J. G. C. Wiebenga, vice-voorzitter politiek.

Van de secretaris

Op ons congres in Lunteren zal een belangrijk deel van de tijd gebruikt worden voor de behandeling van het „kernprogramma”. Het concept „kernprogramma” is te verkrijgen bij het Algemeen Secretariaat á f 0,95.

Amendementen op dit concept moeten in verband met het strakke congresprogramma vóór 23 oktober a.s. ingediend worden bij het A.S.

Jan. H. Ekkers,
Algemeen Secretaris.

OPENBARE VERENIGINGSRAAD

in Amersfoort op zaterdag 26 september a.s. in Restaurant Witteveen (t.o. station). Aanvang 1 uur.

BON

Ondergetekende neemt hierbij een proefabonnement op de Driemaster voor de resterende nummers van 1970 en zal daarvoor f 2,50 overmaken op giro 277760 t.n.v. Stichting de Driemaster te Den Haag.

Naam:

Adres:

Handtekening

uitknippen en opsturen naar Adm. Driemaster, Helperzoom 349, Groningen.

DEZE CHAUFFEUR LAADT EN LOST IN 4 MINUTEN 21 SECONDEN !!!

Hoe kan dat nou? Simpel! Eén chauffeur, één truck en Van Weelde's wissellaadbakken. 'n Enorme besparing op wachttijd, arbeidsloon verzekering en motorrijtuigenbelasting. Alle wissellaadbakken conform toegestane draagvermogens,

voor elk soort vervoer en in diverse afmetingen. De metalen bodemframes zijn uitgerust met draaibare of inschuifbare steunpoten. Iedere truck voorzien van hydraulische hefinstallatie in vermogens van 5 t/m 15 ton.

CARROSSERIE- EN CONTAINERFABRIEK

PAUL & VAN WEELDE N.V.

'S-GRAVENWEG 350 - NIEUWERKERK A/D IJSSEL - TEL. (01803)-2841* - TELEX 23240

